СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
КЛІНІЧНА ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ В МЕДСЕСТРИНСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Спеціальність: **І5 Медсестринство**
Освітньо-професійна програма: **Сестринська справа**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 22**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: заочна
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **4**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **диф.залік**
Пререквізити: **ОК 9, ОК 11, ОК12, ОК 24, ОК 26**

Кафедра/підрозділ: **Внутрішньої медицини № 2 і клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малої, КНП «Міська клінічна лікарня № 27» Харківської міської ради.**
Керівники освітнього компонента: проф. **Бабаджан Володимир Данилович,**
email: vd.babadzhan@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): https://distance.knmu.edu.ua/enrol/index.php?id=1695

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «Клінічна імунологія та алергологія в медсестринському процесі» спрямований на формування у здобувачів освіти знань про будову та функціонування імунної системи, механізми розвитку імунопатологічних та алергічних захворювань, сучасні методи їх діагностики, профілактики й лікування. У процесі вивчення дисципліни розглядаються особливості медсестринського процесу при наданні допомоги пацієнтам з імунологічною та алергологічною патологією, принципи імунопрофілактики, а також роль медичної сестри у здійсненні догляду, моніторингу стану пацієнтів та проведенні профілактичних заходів.

МЕТА КУРСУ: є формування у здобувачів освіти знань, умінь і практичних навичок щодо оцінки стану пацієнтів з імунологічними та алергічними захворюваннями, організації та реалізації медсестринського процесу, участі у профілактиці, діагностиці, лікуванні й реабілітації таких пацієнтів відповідно до принципів доказової медицини та сучасних стандартів медичної допомоги.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ: ПРН1, 2, 3, 6, 7, 8, 11, 12, 16.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (4 год.):
1. Теоретичні основи алергології та імунної системи та методи їх дослідження.
2. Алергічні захворювання респіраторної системи.

Перелік тем практичних занять (16 год.):
1. Організація алергологічної і імунологічної служби в Україні.
2. Основні імунологічні реакції. Імунний статус. Первинні і вторинні імунодефіцити.
3. Псевдоалергія.
4. Алергічні захворювання респіраторної системи.
5. Алергічні захворювання шкіри.
6. Діагностика алергічних захворювань. Алергопроби. Молекулярна алергологія, як сучасний метод діагностики алергологічної патології.
7. Медикаментозна алергія, сироваткова хвороба, анафілаксія. Синдром Лаєлла. Організація ургентної допомоги при невідкладних станах в алергології.

8. Диференційований залік.

Перелік тем самостійної роботи студента (100 год.)
1. Вакцинація як основний метод профілактики інфекційних захворювань. Сезонна вакцинація.
2. Аутоімунні захворювання. Організація медсестринського процесу.
3. Імунна система слизових оболонок. Роль лімфоїдної системи. Організація медсестринського процесу.
3. Особливості розвитку протибактеріального імунного захисту, зміни на імунограмі при гострих бактеріальних інфекціях. Організація медсестринського процесу.
5. Імунопатогенез, стадії розвитку, класифікація ВІЛ-інфекції/СНІДу. Організація медсестринського процесу.
6. Імунозалежні реакції та ускладнення при вакцинації. Організація медсестринського процесу.
7. Імунодіагностика герпесвірусної інфекції, хламідійної інфекції та інфекції, спричиненої вірусом Епштейна—Барр (інфекційного мононуклеозу). Організація медсестринського процесу.
8. Анафілаксія: причини, діагностика. Організація медсестринського процесу.
9. Медикаментозна алергія. Синдроми Стівенса—Джонсона та Лаєлла: імунопатогенез, клінічні прояви. Організація медсестринського процесу.
10. Медикаментозна алергія. Алергічний васкуліт (лейкоцитокластичний варіант): імунопатогенез, клінічні прояви, алергодіагностика, лікування та алергопрофілактика. Організація медсестринського процесу.
11. Системні васкуліти та дерматоміозит. Медсестринський процес. Відпрацювання практичних навичок і вмінь.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.
Консультації: *офлайн/онлайн, за розкладом кафедри чи за попередньою реєстрацією, з вказанням способу реєстрації.*

Методи навчання:
– метод клінічних кейсів,
– проблемно-дослідницький метод,
– метод індивідуальних навчально-дослідних та практичних завдань,
– метод конкурентних груп.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/doc_block_type/instrukcziyi-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються протягом 24 год. Оцінки виставляються в електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).
В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.
Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів. На засіданні кафедри затверджено перелік індивідуальних завдань (участь з доповідями в студентських конференціях, профільних олімпіадах, підготовка аналітичних оглядів з презентаціями з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні (не більше 10). Бали за індивідуальні

завдання одноразово нараховуються здобувачеві тільки комісійно (комісія – зав. кафедри, завуч, викладач групи) лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Підсумковий контроль. Форма підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія в медсестринському процесі» – диференційований залік. Проводиться по завершенню вивчення блоку відповідних тем на останньому занятті. До диференційованого заліку допускаються студенти, які відвідали всі аудиторні (практичні) навчальні заняття, передбачені календарним планом (або своєчасно їх відпрацювали) і набрали за поточну начальну діяльність кількість балів, не меншу за мінімальну. Диференційований залік передбачає перевірку теоретичних знань студента, демонстрацію виконання ним практичних навичок та вирішення ситуаційних завдань з моделювання дій молодшого медичного персоналу в конкретних клінічних ситуаціях.

Оцінка з дисципліни (ОД). Оцінка з освітнього компоненту - є сума балів за **ПНД, ІЗ** та **диференційованого заліку** від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно». Одержана здобувачем кількість балів з освітнього компоненту далі оцінюється за 200 бальною шкалою, ECTS ("A", "B", "C", "D", "E") та традиційною системою («задовільно», «добре», «відмінно»).

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні на лекцію або практичне заняття більше ніж на 5 хвилин здобувач(ка) освіти можете бути не допущений(на) до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/pol_por-vidprac-zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle
- *інші вимоги кафедри*

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Чоп'як В. В., Гаврилюк А. М., Зубченко С. О. та ін. Клінічна імунологія та алергологія : підручник. Київ : ВСВ «Медицина», 2024. 480 с.

2. Чернишова Л. І., Лапій Ф. І., Волоха А. П. та ін.; за ред. Л. І. Чернишової, Ф. І. Лапія, А. П. Волохи. Імунопрофілактика інфекційних хвороб : навчально-методичний посібник. 3-тє вид. Київ : ВСВ «Медицина», 2024. 336 с.
3. Abbas A. K., Lichtman A. H., Pillai S. Cellular and Molecular Immunology. 11th ed. Philadelphia: Elsevier; 2025.
4. Бабаджан В. Д., Кузнецова Л. В., Кравчун П. Г., Курченко А. І. та ін.; за ред. В. Д. Бабаджана, Л. В. Кузнецової, П. Г. Кравчуна, А. І. Курченка. Клінічна та лабораторна імунологія : підручник : у 2 т. Т. 1. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : МЕДПРИНТ, 2022. 752 с.
5. Бабаджан В. Д., Кузнецова Л. В., Кравчун П. Г., Курченко А. І. та ін.; за ред. В. Д. Бабаджана, Л. В. Кузнецової, П. Г. Кравчуна, А. І. Курченка. Клінічна та лабораторна імунологія : підручник : у 2 т. Т. 2. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : МЕДПРИНТ, 2022. 600 с.
6. Burks AW, O'Hehir RE, Broide DH, Bacharier LB, Khurana Hershey GK, Peebles RS, Durham SR, Akdis M, editors. Middleton's Allergy: Principles and Practice. 10th ed. Philadelphia: Elsevier; 2026. 1840 p.

В.о. завідувача кафедри внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології ім. академіка Л.Т. Малої

Павло КРАВЧУН